

Beslutningsforslag nr. B 123. Fremsat den 30. januar 1987 af Kaj Poulsen (S), Mette Groes (S), Arne Jensen (S), Risgaard Knudsen (S), Kjeld Olesen (S) og Stavad (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om en aktiv arbejdsmarkeds- og erhvervsindsats i Nordjyllands amt

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til afhjælpning af den katastrofale stigning i arbejdsløsheden, der kan forudses på baggrund af at J. L.-fonden har besluttet at nedlægge Aalborg Værfts nybygningsafdeling, hvis ikke nye ordrer til nybygningsafdelingen hurtigt indgår i værftets ordrebeholdning.

Regeringens initiativer bør tage udgangspunkt i følgende:

1. Fremrykning af skibsordrer til værftsin-
dustrien.
  2. Egnsudviklingsstøttens prioriteringer ændres, således at virksomhedsprojekter får samme prioritet i Aalborg kommune og søndenfjords, som der er mulighed for nord for Limfjorden. Der skal kunne ydes samme støtteandel fra EFs socialfond, uanset om projekterne ligger nord eller syd for fjorden.
  3. Der etableres muigheder for anvendelse af midler fra EFs socialfond i kombination med midler fra EFs regionalfond, som vil kunne tilføre flere midler til området.
  4. Der oprettes en miljøteknologisk virksomhed for udvikling og produktion af miljøforbedrende foranstaltninger i samarbejde med AUC, som kan være videncenter for private og offentlige myndigheder.
  5. Der oprettes elektroteknikeruddannelse ved de nordjyske uddannelsesinstitutioner.
  6. Der etableres et landscenter for udvikling af økologisk landbrugsproduktion.
7. Der etableres øget adgang til specialarbejderskolerne og de tekniske skoler, således at den nordjyske arbejdskraft kan omskoles til fremtidens krav til viden og færdigheder på arbejdsmarkedet. Den kvindelige del af arbejdskraften skal tilgodeses i forhold til den andel, den udgør, og specielt den arbejdsløshedsprocent, de repræsenterer.
  8. Den mobilitetsfremmende ydelse omlægges således, at den også kan anvendes til at øge mobiliteten i arbejdskraften inden for det enkelte amt.
  9. Der afsættes yderligere midler til arbejdsformidlingen i Nordjylland, således at indsatsen intensiveres, bl.a. ved at den for kvinders vedkommende prioriteres i forhold til den arbejdsløshedsprocent, de faktisk repræsenterer.
  10. Til omstruktureringer af det nordjyske erhvervsliv henvises til Socialdemokratiets beslutningsforslag om en omstruktureringfond (B 122).
  11. Der oprettes i samarbejde mellem Nord Søcenteret i Hirtshals og AUC et forskøgscenter for landbaserede salt- og ferskvandsdambrug, og der etableres undervisningsfaciliteter for dambrugserhvervet.
  12. Der oprettes i forbindelse med TEKNORD projektet i Sindal et forskningsprogram for teknologisk omstilling i små og mellemstore virksomheder i samarbejde med AUC, TIC centeret og Teknolo-

- gisk Institut samt lokale private rådgivningsvirksomheder.
13. Til styrkelse af turisterhvervet etableres der en turistuddannelse for erhvervets udøvere på alle niveauer.
14. Der oprettes en 2. dels uddannelse for beklædningsoperatører ved Aalborg Tekniske skole.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Der er i Nordjyllands amt udsigt til, at arbejdsløsheden vil stige til voldsomme højder i den kommende tid. Dette er baggrunden for dette forslag til folketingsbeslutning.

Arbejdsmarkedsnævnet for Nordjyllands amt havde til et møde med arbejdsministeren udarbejdet et katalog af forslag til afhjælpning af den voldsomme stigning i arbejdsløsheden, man kan forudse på grund af bl.a. afmatningen på værftsområdet.

Arbejdsministeren har i en artikel i Aalborg Stiftstidende fortalt, at han så meget positivt på det arbejde, nævnet havde lavet. Pæne udtalelser gør det imidlertid ikke, der må handling til.

Hvis ikke den uhyggelig skæve fordeling af samfundets rigdom skal ramme Nordjyllands befolkning alvorligt i den kommende tid, skal der sættes ind hurtigt og effektivt fra lovgivningsmagtens side.

Der er ingen tvivl om, at arbejdsløsheden er den enkelte årsagsforklaring, som har haft størst betydning for den skæve fordeling, og derfor kan Folketinget ikke sidde den situation overhørig, som alle kan se er ved at udvikle sig i Nordjylland.

Problemet er ikke kun et værftsproblem, for værftskrisen medfører ikke blot, at mange værftsarbejdere mister deres job. Også en lang række arbejdspladser i underleverandørvirksomheder forsvinder.

Situationen, der tegner sig efter lukning af værftet i Aalborg, er, at det klassiske arbejdsløshedsbillede forstærkes. Grupper, der rammes af arbejdsløshed, kan skematisk opstilles således:

- kvinder mere end mænd
- ufaglærte mere end faglærte
- arbejdere mere end funktionærer
- unge og ældre mere end mellemgrupper

Efter omfattende afskedigelser fra værfterne vil dette billede måske tegne sig endnu tydeligere, idet det ikke kan afvises, at den såkaldte »gøgeungeeffekt« til en vis grad vil slå igennem, når de ledige

værftsarbejdere skal genplaceres på det nordjyske arbejdsmarked.

Af hensyn til ledigheden generelt og af hensyn til ønsket om at fastholde den ledige højt kvalificerede arbejdskraft i Nordjylland og for at undgå, at større grupper efter afskedigelse permanent forbliver arbejdsløse, er en række initiativer nødvendige.

Sammenfattende er forslagets hensigt følgende:

- at* de ledige velkvalificerede nordjyder bør forblive i Nordjylland,
- at* der samtidig med eventuelle statsordrer til Nordjylland påbegyndes initiativer til etablering af nye »dynamoer«,
- at* der gøres en indsats for at skabe en interesse hos først og fremmest jern- og metalvirksomheder for at etablere sig i Nordjylland, hvor den ledige kvalificerede arbejdskraft er til stede,
- at* der skabes mulighed for at løse de uddannelsesbehov, der måtte følge i kølvandet heraf, og
- at* der oprettes nye uddannelser, der passer til fremtidens behov i Nordjylland.

Forslaget her er ment som et idekatalog for en regering, der har vist sig at være fantasiforladt, når det drejer sig om at løse problemer, som rammer især den dårligst stillede del af befolkningen.

Det er derfor Socialdemokratiets håb, at regeringen vil tage de udfordringer, som ligger i de yderområder, der samtidig er egnsudviklingsområder, op til fornyet overvejelse, således at befolkningerne i disse områder ikke alene skal bære en forholdsvist alt for stor byrde af de kriseomkostninger, som uvægerlig vil ramme Danmark bl.a. på grund af regeringens manglende evne til at løse samfundets problemer.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

På kort sigt må der placeres statsordrer på værfterne i Nordjylland. Der er i værfts- og rederkredse en klar opfattelse af, at den aktuelle værftskrise er et forbigående problem, og at situationen i løbet

af 2-3 år vil være betydelig lysere for ordresituationen på værfterne.

Statsordrer kan derfor udfylde den mellemliggende periode, således at arbejdskraft og den knowhow, der er opbygget på værfterne, kan fastholdes.

Ad 2 og 3

Det bør være klart, at Nordjylland som helhed skal betragtes som et prioriteret egnsudviklingsområde, samt at der i den nuværende belastende situation bør afsættes flere midler på egnsudviklingsbevillingerne, som øremærkes til erhvervsstøtte og -etablering i det nordjyske område.

Det foreslås, således at reglerne laves om, således at projekter syd for fjorden og i Aalborg kommune kan opnå samme støtteandel fra EFs socialfond som projekter nord for Limfjorden. Det foreslås samtidig, at det ved etablering af projekter bliver muligt at anvende midler fra EFs socialfond i kombination med midler fra EFs regionalfond. Dette vil betyde at såvel Nordjylland som hele landet vil få tilført midler fra EF. Hvis det bliver muligt at udnytte disse støttemuligheder bedre, og hvis det bliver muligt at anvende midler fra EFs socialfond i kombination med midler fra EFs regionalfond, vil Nordjylland stå langt bedre rustet i arbejdet med at tiltrække nye virksomheder og med at udvikle den nordjyske erhvervsstruktur.

For at ordningen skal blive effektiv må der naturligvis afsættes flere midler til egnsudviklingsarbejdet.

Ad 4

Der etableres en nordjysk »miljøteknologisk« virksomhed for udvikling og produktion af miljøforbedrende foranstaltninger. Der vil være gode muligheder for at etablere en sådan virksomhed i Nordjylland, idet større miljøforbedrende initiativer allerede er igangsat. Således opbygges der allerede i forbindelse med rensning af Limfjorden knowhow inden for dette område.

Der bør ligeledes oprettes et institut ved Aalborg Universitetscenter til forskning og udvikling af miljøteknologi, som skal være videncenter for dansk erhvervsliv og offentlige myndigheder.

Ad 5

På baggrund af at den nordjyske elektroindustri har været i vækst i de senere år og der kan forventes en fremgang på området de næste år, etableres der hurtigst muligt muligheder for elektroteknikeruddannelse, som kan startes senest august 1987.

Ad 6

Som et sidestykke til fiskeri- og havforskningscenteret. Nordsøcenteret skal der etableres et »grønt landbrugscenter« for forskning og udvikling af økologiske produktionsmetoder i dansk landbrug. Centeret skal udvikle forædlingsmetoder for økologiske produkter.

Et »grønt landbrugscenter« vil blive drivkraften i udviklingen af primært det nordjyske landbrug og den tilhørende forædlingsindustri.

En udvikling inden for dette område vil være naturlig i Nordjylland, hvor landbrugssektoren i forvejen spiller en væsentlig rolle. Et sådant center kan med fordel oprettes ved Danmarks eneste økologiske landbrugsskole, som er placeret i Nordjylland.

Ligeledes bør Institut for Landskabsplanter i Ø. Hornum styrkes, således at der kan opnås større effektivitet i den danske produktion af disse specielle produkter.

Ad 7

Den teknologiske udvikling stiller store krav til fremtidens arbejdskraft, derfor er det nødvendigt, at der satses hårdt for at få uddannet arbejdskraften.

Der er samtidig fare for, at de grupper, der 12-15 måneder efter afskedigelse endnu ikke har fundet nyt arbejde, forbliver arbejdsløse, hvis ikke der satses på en øget efter- og specialarbejderuddannelse.

Ad 8

På baggrund af de store afstande inden for den nordjyske amtskommune etableres der en forsøgsordning, hvor det undersøges, om arbejdskraftens mobilitet kan forbedres, såfremt det bliver muligt at yde tilskud efter reglerne om mobilitetsfremmende ydelser. En sådan ordning vil kunne forebygge eventuelle »flaskehalsproblemer«.

Ad 9

På baggrund af den opståede situation med afskedigelser i hobetal på Aalborg værft afsættes der flere midler til at styrke AFs indsats i det nordjyske amt. Der er opstået akut behov for, at bl.a. den opsøgende indsats øges, og på baggrund af regeringens beskæringer af stillinger i AF-systemet, har det været umuligt - på trods af en kæmpeindsats fra medarbejderne på arbejdsformidlingskontorerne - at løfte den kæmpeopgave, der vil opstå på grund af de varslede afskedigelser.

Ad 10

På baggrund af Nordjyllands afhængighed af en enkelt stor arbejdsplads (Aalborg Værft) er det nødvendigt, hvis en beskæftigelses- og erhvervs-mæssig katastrofe skal undgås, at der afsættes midler, der kan stimulere nye virksomheders etablering i området.

Ad 11

Akvakulturområdet/fiskeriopdræt er et udviklingsområde, som vil give muligheder for udvikling af ny teknologi, der kan imødekomme de skærpede krav til et bedre havmiljø. Der kræves forskning i akvakultur for at imødekomme disse krav.

Det må forudses, at havdambruget afløses af landbaserede salt- og ferskvandsdambrug, og for begge områder gælder, at der skal forskes miljørigtigt i dette område, når der skal udvikles ny teknologi.

Der vil med fordel kunne oprettes et Akvakulturinstitut på Nordsøcenteret i Hirtshals.

Desuden vil mulighederne for uddannelse på ovennævnte område opfylde et stort behov for den fremtidige eksportorienterede aktivitet.

Ad 12

Teknologicenteret Nordjylland TEK-NORD er igangsat med midler, bevilget fra Nordjyllands Amts Nord-Tek projekt og Teknologirådet.

Centerets muligheder for større forskningsopga-

ver er betinget af, at der ud over de allerede bevilgede midler til pilotprojektet, som foreløbig løber i 1 år, etableres et egentligt center, som målrettet kan forske i teknologisk omstilling i små og mellemstore virksomheder.

Ovennævnte forslag vil kunne medvirke til den teknologiske fornyelse af vore mindre virksomheder, som vil være fundamentet for fremtidens stigende eksport.

Ad 13

På baggrund af turisterhvervets betydning for Nordjylland foreslås der opbygget en egentlig turistuddannelse, hvori alle der, beskæftiger sig med turisme, både indlandsturisme og udlandsturisme, kan uddanne sig i bedre service, som vil kunne trække flere turister til landsdelen.

Der er ingen tvivl om, at turisterhvervet i fremtiden vil få større og større betydning på grund af den øgede fritid, og derfor er det nødvendigt, at der allerede nu satses på dette valutaskabende erhverv på en effektiv og fremadrettet måde.

Ad 14

Da der i øjeblikket forhandles om at udflytte 2. dels uddannelse for beklædningsoperatører fra det midtjyske område, foreslås det, at denne uddannelse placeres på Aalborg Tekniske Skole. Således vil det blive lettere for de unge at uddanne sig i arbejdsløshedsområdet Nordjylland.